Red

No.

Lezen:
Zingen

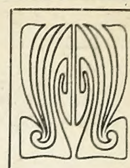
In
sen, g
vreden
vroege
Hun le
den, z
is don
dekt.
A
muree
verled
het go
niet a
ben.
der vr
ven n
Ofsch
breek
deren
weer
schijn
met
dige,
zoals
gen z
lijk e
rust

De Hervormer.

Officieel Orgaan van de Nederduitsch Hervormde Kerk.

Onder Redaktie van de Predikanten van de Ned. Herv. Kerk.

Alle stukken en brieven de Redaktie betreffende te zenden aan

Ds. JAC. VAN BELKUM, Heidelberg.

ADVERTENTIEN.

Staande Advertentiën voor lange termijn op kontrakt.

Familieberichten **6d.** per regel.

Prijs per Jaargang **7s. 6d.** vooruitbetaalbaar.

Alle gelden voor Abonnementen en Advertentiën te zenden aan

de heer H. J. L. Th. ROORDA, P.K. Bus 444, Johannesburg.

Alle brieven voor de Administratie te zenden aan

Mevr. J. A. WORMSER, Bus 748, Pretoria.

No. 7. PRETORIA, 15 JANUARIE 1919. JAARGANG X.

SIMEONS BEDE.

Nu laat gij, Heere, Uwen dienstknecht gaan in vrede, naar Uw Woord: want mijne oogen hebben Uwe zaligheid gezien. (Lucas ii: 29-30.)

Lezen: Lucas ii: 25-28.
Zingen: Psalm 89:7. Lofzang van Simeon. Gezang 188:1, 4. Gezang 181:3, 4.

In ons leven ontmoeten wij dikwijls oude mensen, grijs van haar, des levens zat. Zij zijn ontevreden, murmureeren over alles, prijzen alleen vroegere dagen, en hebben alle levenslust verloren. Hun leven is in het verleden, zij kennen niet het heden, zij hebben geen toekomst. Hun levensavond is donker, grauw als de lucht met regenwolken bedekt. Zij hebben geen inwendigen vrede.

Anderen ontmoeten wij, die niet klagen of murmureeren, doch zij hebben evenmin blijdschap. Het verleden hebben ze achter zich, vergeten is zowel het goede als het kwade, en de toekomst trekt hen niet aan omdat zij voor zich geen vooruitzicht hebben. Zij leven daarheen en zijn als een boom zonder vrucht, zonder bladeren, omdat zij het ware leven niet gevonden hebben, dat zij ook niet zochten. Ofschoon ze uiterlijk rust schijnen te hebben, ontbreekt toch ook hen, de innerlijke rust. Nog anderen ontmoeten wij. Dagen van stormen en onweer hebben ze gekend, ook van stilte en zonneschijn. Met weemoed denken ze aan de eerste; met blijdschap aan de laatste. Het tegenwoordige, het heden, waarin ze nog leven, nemen ze aan, zoals het hun gegeven wordt, over het verleden klagen zij niet, want zij leven voor een toekomst, heerlijk en schoon. Zij weten daar is voor hen een rust na de arbeid, een verblijden na de kommer, een dankbaarheid over de zonneschijn. Al is de levensavond ook bewolkt en vol van kommer, zij hebben vrede, omdat inwendige rust hun deel is. Zij hebben hun God gevonden en Deze is hun nu alles.

Tot die laatste soort mensen behoort Simeon, van wien ons tekstverhaal ons vertelt. Hij was een rechtvaardig man, die naar de wet had geleefd: een godvreezend man, die het wel had gemeend met zijn godsdienst en naar Jehovah had gezocht. Oud en grijs was hij geworden in de dienst van zijn God, die hem had geleid en met wie hij had gewandeld als Henoch in vroegere dagen. Schoone beloften waren hem gegeven, die vervuld zouden worden voor hij zou sterven, en op die beloften had hij vertrouwd, evenals Abraham had verwacht, dat de Heere hem zou zegenen. Dag aan dag was hij in de tempel verwachtende de vertroostingen Israëls: door de Heiligen Geest werd hij geleid en liet hij zich leiden.

Daar is hij weer in de tempel door de Geest daarheen gedreven. Terwijl hij aanbidt, nadert een jonge vrouw, met een jonge man tot de voorhof: zij draagt een zuigeling in haar armen: hij brengt een paar tortelduiven, het offer der armen, want ze zijn vrome mensen die aan Mozes en zijne geboden zich houden, trots allen afval van hun volk, ofschoon arm.

De Heilige Geest zegt hem: dit is de Christus, de gezalfde Gods, wien te zien u is beloofd. Die zekerheid hebbend, gaat hij naar het ander paar, neemt het kind in zijn armen, en spreekt, terwijl Jozef en Maria hem verwonderd aanzien. "Nu laat gij Heere! uw dienstknecht gaan in vrede naar uw woord: want miijne oogen hebben uwe zalgheid gezien." Simeon had in de toekomst geleefd: op Gods belofte had hij vertrouwd, op de vervulling er van gehoopt, en nu hij dat kindeke in zijne ar-

men heeft, is zijn verlangen bevredigd, een heerlijke rust is over hem geomen.

Nu bidt hij tot Jehovah, de trouwen Bondsgod, de Waarmaker van zijn Woord.

"Laat mij nu heengaan, Heere, mij Uw dienstknecht naar Uw Woord."

Merken we wel op, dat het woord "Heere" hier niet betekent, meester, eigenaar, zoals meestal in het N. Testament, maar Albeschikker, Alregeerder, die het lot der mensen beschikt. Simeon erkent dus, de leiding Gods ook in zijn leven, in zijn aanwezigheid in de tempel die morgen. Met de gemeente der N. Testament:

Gij hebt, o Albesturend Koning,
De plaats bestemd van ieders woning
Den kring, waarin hij werken moet.

Zijn God heeft het zo beschikt, dat Simeon dat kindeke mag zien, dat het gekomen is. Nu hij die zuigeling in zijn armen heeft kan hij gaan. Als de nederige trouwe dienstknecht der Heeren vraagt hij zijn ontslag uit de dienst. Voor hem is er niets meer te doen, te wensen. Zijn werk is gedaan, zijn geduldig wachten ten einde: hij ziet nu de heerlijkheid Gods. Hij kan gaan in vrede. Zijn verlangen is bevredigd: er is rust in zijn hart. Had hij met de psalmdichter vroeger gezegd: o, mijne ziele, wat buigt ge u neder, waarom zo onrustig in mij, er was rust gekomen, zijn verwachting was vervuld.

God had hem beloofd, dat hij de Kristus Gods zou zien, die belofte was ook vervuld, en omdat dat Woord waar was geworden, kan hij sterven, mogt hij sterven. Het Woord der Heeren was hem duidelik gebleken te zijn waarachtig en getrouw.

Zijne oogen hebben de zaligheid Gods gezien. Wat dit zeggen wil is duidelik. De zaligheid is geen begrip, geen woord, geen klank, zij is een werkelijkheid, persoonlik geworden in dat kind, dat hij in zijne armen heeft. Het brengt geen verlossing: het is de Verlosser. Dat kind nu nog een zuigeling in zijner moeder's armen is de Zone Gods, die komt om alle treurenden te troosten: zalig te maken, te redden wat verloren is. In dat kind gaat het licht op dat in Israël en het Heidendom zal verlossen niet van het aardse juk eener slavernij, eener gebondenheid onder krachtige heersers der mensen, maar van de macht en de slavernij der zonde, die duisternis heeft gebracht over de mensheid, wier juk door geen mens kan worden gebroken.

Gedreven door de Heiligen Geest, vertrouwende op het woord Gods, ziet de oude grijze vrome Israëliet in dat kindeke de verlosser, die de kop der slang zal vermorselen, en vrede, ware vrede, onverstoorbare vrede zal brengen op aarde in de harten van alle Gods kinderen.

Omdat hij dat kindeke gezien heeft, ja gedragen in zijne armen, is zijn hart tot rust gekomen: daalt er vrede in zijn gemoed, zodat de dood voor hem nu geen verschrikking meer is, maar dat end van zijn wachten en hopen, zijn ingaan in de Sabbaths-ruste der kinderen Gods.

Gezegende Simeon, welk een heerlijk voorrecht is u door God gegeven te mogen zien, met deze uwe oogen, de Vredevorst van wie een dichter zong:

O, vredevorst, gij kunt gebieden
Den vrede op aard' en in ons hart!

Uw levenszon gaat onder niet in wolken en donkerheid, maar in heerlijken gloed, die u een schoone, lichtende morgen voorspelt.

Welk een weelde is het voor een kristen mens van de 20e eeuw, zulk een bede te mogen horen, die vrucht is van innerlike rust.

Onrust is daar geweest in de wereld vroeger, altijd. Sedert het Goddelik woord in het paradijs heeft gesproken: "Ik zal vijandschap zetten tusschen u (de slang) en deze vrouw (Eva) haar zaad (kinderen) en uw zaad was er onrust. Maar het schijnt wel alsof de onrust nu groter is dan vroeger. Mogelik is dit slechts schijn, maar wij voelen in elk levensgebied onrust, zware onrust.

Onrust onder de volkeren die opstaan tegen elkander in oorlog en vernieling.

Onrust in elk volk, dat innerlijk is verdeeld en verscheurd, door een geest van verzet en opstand.

Onrust in bijna elk huis, omdat de geest van revolutie en opstand, van ongehoorzaamheid, de kinders tegen de ouders bezield.

Onrust in elk hart, dat jaagt naar de dingen dezer wereld, dat niet tevreden is met kinderlik vertrouwen in de Eeuwige God, maar hoogmoedig zich zelf tot een Meester, tot een God wil zijn.

Nu vertelt ons de H. Schrift van een man die rust heeft gehad in Gods bestuur, in het zien van de beloofden Verlosser, en daarom wil heengaan uit dit leven in vrede.

Wat heeft die Simeon zo rustig gemaakt? Het geloof in God.

Voor hem was God niet een woord, een klank als voor zovelen van onze tijd. Voor hem was Godsdienst niet een zaak zonder betekenis, een idee: niet een erfstuk, verkregen van een voorgeslacht, dat daarvoor had geleden en gestreden, maar aan de mensen van onze tijd niets heeft gekost.

Voor Simeon is God een werkelijkheid, is godsdienst een heerlijk schat, onder wachten en hopen als het ware zelf veroverd in de strijd des levens. Dit hebben van en zich vasthouden aan God, dit bezit van een heerlijk goed waaraan hij al zijn tijd, al zijn kracht kan geven, geeft hem die zalige rust des harten, die hem geleerd heeft stil te zijn bij alles, wat een leven beroeren kan. Lezen wij van hem, die met David kon zeggen: "Wien heb ik nevens U in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde!" dan wordt ook ons hart aangegrepen door een heilige jaloersheid, dat ook wij dat goed mogen bezitten.

En toch Simeon zag niets meer dan dat kindeke in de armen zijner moeder, van hetwelk de H. Geest hem getuigde dat het zou zijn de vertroosting Israëls: dat gekomen was in de wereld om uit te roepen het jaar van het welbehagen des Heeren, om alle treurigen te troosten.

Wij zien dat kindeke niet alleen als een zuigeling, wij zien het opgroeien tot een jongeling, een man, die te midden van al de onrust van zijn natie, zuchtend onder het juk van een wreede overheersing, gedrukt door inwendige verdeeldheid, verlangen naar verlossing, die het verkeerd verstond, rustig zijn weg gaat, door deze dingen niet gestoord.

Wij zien dat kindeke als een man van smarte, die het geestelik lijden van zijn volk, neen, van geheel het menselik geslacht voelt als geen ander omdat hij het ziet ten prooi van de zonde, afgeweken van Zijn schepper en Maker, en dus in vreemdelingschap los van zijn enige vastheid—en toch alleen aan Zijn Vader zich blijft vasthouden.

Wij zien dat kindeke, straks als man, van allen verlaten, door zijn volk verworpen, door de wereld bespot, zich geven tot in de dood voor die van God vervreemden, om door hun liijden te ondergaan, hen met God te verzoenen.

Wij zouden dus veel meer rustig kunnen zijn, maar we zijn het niet, omdat wij niet horen als Hij roept: "komt tot mij allen, die vermoeid en belast zijt ,en ik zal u ruste geven!"

Hoe wreed is de wijsheid der wereld, die eerst aan de mensheid de Trooster, de Verlosser ontnomen heeft, door een valse zogenaamde wetenschap en nu ons hart overgeeft aan onrust en ellende. Hoe onbarmhartig is de zonde aan wie Adam en Eva zich gaven, meenende vrij te worden, en die nu èn hen èn hun nakomelingschap in de diepste ellende en onrust heeft geworpen.

Want onrustig zijn we, alleen omdat wij God onze Rots, onze Steun hebben verloren.

Wie kan ons nu dan weer rust geven? Alleen Hij, die gezien werd door Simeon als een kind in zijner moeders armen en die wij zien als de Trooster, gehangen aan een kruis, maar door God opgewekt uit de doden. Hij alleen geeft ons rust, omdat Hij, de oorzaak van onze eeuwige honger en kommer, de zonde heeft weggenomen door zijn zelfopofferende liefde aan het kruis. Daar op Golgotha heeft Hij zich als het volmaakte zoenoffer voor de zondaar gegeven, opdat Hij ons zou terugbrengen tot de Vader, die onder alles ons ruste geeft. Simeon verwachtte de vertroosting Israëls en heeft die ontvangen.

Verwachten wij haar ook, de H. Geest zal ons haar ook geven.

Vertroosting—onder het kruis der smarte, in ziekte, bij het open graf onzer geliefden. Vertroosting—in de strijd met de wereld onder de verachting der boozen, onder de twijfel van eigen hart.

Vertroosting—onder het gewicht onze zonden, onder de last onze zondigheid, onder de slingeringen van de twijfel, onder de verwijtingen van ons geweten. Vertroosting bij het naderen des doods als de vijand ons zoekt te verschrikken, als de duisternis ons beangstigd, de vrees ons neerdrukt.

Nu laat gij Heer, uw dienstknecht gaan in vrede naar Uw woord: mijne oogen hebben Uwe zaligheid gezien.

Simeon kan zo bidden, omdat hij rechtvaardig en godvreezend had laten leiden door de H. Geest, die hem dat kindeke had getoond.

Alleen wanneer ookwij recht zijn en willen zijn voor God: Hem willen vreezen, op Hem willen wachten met geduld: Hem willen vertrouwen, omdat hij in Kristus zijn woord heeft vervuld:

Als wij ons ook willen laten leiden door de H. Geest in alles, in ons lijden, ons strijden, ons wachten, ons hopen: onder alles, onder voorspoed, onder tegenspoed, onder gezondheid en ziekte, bij het graf, naar het graf—zal die bede niet alleen de onze kunnen zijn, maar ook verhooring vinden.

Wanneer dan dit jaar ook ons zou zien heengaan, dan kunnen we dit doen in vrede, want wij hebben dan Gods zaligheid gezien.

v.B.

VERBETERING.

Botha is ouderling van Potgietersrust, en dat hij Botha is ouderling van Potgietersrust, en dt hij hersteld is. In plaats van M. F. P. J. du Toit moet gelezen worden F. P. J. du Toit, wiens zoon nog ernstig ziek was op 20 Desember. Verder, dat mevr. J. J. Mijnhardt beter is.

BRIEVEN VAN OOM SAREL.

Uitkijk, Januarie 1919.

Waarde Neef Willem!

Als rustlooze baren der woelige zeeën,
Zo rollen de jaren en eeuwen daarheen.

Hoe waar zijn die twee regels, mijn Neef. Het jaar 1918 voor ons denken, nauwliks begonnen, is alweer voorbij, en we staan aan het begin van 1919.

Hebt ge wel eens gestaan aan de kant van de zee en gezien naar de golven, die daar komen? Van verre ziet ge ze ontstaan, zij rollen aan voortgedreven door een onzichtbare macht: daar vormt op hunne ruggen zich een streep van wit schuim, dat al breeder wordt, al hoger klimt: het strand naderend, storten ze als reuzen over elkander zich heen, totdat het schuim verdwijnt, en zij als een vloed het zand bedekken, vergaan en weer terugkeren tot de oceaan.

Zo gaat het met de jaren.

Zullen we elkaar gelukwensen met het Nieuwejaar Dat is zo de gewoonte, en ik wil ook gaarne u en al de lezers een gezegend jaar toewensen en bidden dat God ons voorspoed mag en kan geven in het tijdelike, genade en zegen in het geestelike.

Ik zal niet herhalen wat ik in mijn vorige brief schreef, maar ik weet dat er op 1 Januarie uit duizend en nog eens duizend harten de bede zal opgaan: "o Vader, dié in de hemelen zijt, spaar ons de rampen, het lijden, de ellenden van 1918, als het met Uw wil kan bestaan!"

Ach, mijn Neef, dit verlopen jaar heeft zó ontzettend veel verdriet gegeven, zóveel tranen zien schreien, dat wel waarlik uit allen gelovige hart, die bede mag opgaan, en dat te meer omdat 1919 begint met donkerheid en wolken. Velen, die mij hebben bezocht hebben mij gezegd: Och, Oom Sarel, wat zal dit jaar ons nog weer brengen? Wij voelen zó zwaar, wij zijn zó bang! Mijn antwoord aan al die vragers was dit vers uit Paul Gerhardts lied "Vertrouwen op God":

Schep moed! zeg aan Uw smarte,
En zorgen: goeden nacht!
Laat varen, wat uw harte
In onrust heeft gebracht!
Gij wilt toch niet regeren
Als een die alles weet:
God blijft, als Heer der Heeren
Met alle macht bekleed!

Neef Willem, ik zou, wanneer ik daartoe gevraagd werd, niet gemakkelik een mens raden om brieven te schrijven en die te laten drukken. Wie toch schrijven wil moet veel horen, zien en ook veel lezen, en ge weet wel een man wijzer dan uw Oom heeft gezegd: "veel lezen is vermoeiing des vleesches"; maar nog meer, hij wordt gevraagd altijd meer te schrijven. Dat ondervind ik ook.

Denk eens, de Redakteur van "De Hervormer" stuurt me de laatste maand een boek met het verzoek niet alleen het te lezen ,maar ook er over te schrijven. Hoe wil die meneer de Redakteur, dat uw Oom over boeken zal schrijven en dan nog wel over zulk een!

Het bedoelde boekje is van een doctor, die zich noemt Okulis. Nu het ik eerst aan de Redakteur moeten vragen, wat beduidt dat vreemde woord, dat ik niet versta. Hij schrijft me terug, dat is een Latijns woord en meent "o o g e n", zodat die man zich noemt "D o c t o r v o o r d e o o g e n", misschien ook wel "m e t d e o o g e n." Maar nu zijn mijn oogen nog goed, al gebruik ik ook een bril. Misschien meent die doctor dat hij de oogen doctert van geestelik en verstandelik blinde mensen, waarvan in Openbaring 3:18 gesproken wordt: "zalft uwe oogen met oogenzalf, opdat gij zien moogt", geestelike en verstandelike dingen. Nu om die dingen goed te zien, heeft een mens nog wel eens een doctor en oogenzalf nodig, en daarom ben ik blij dat ik dit boekje van de Redakteur heb ontvangen, want hij heeft mijn oog voor enkele dingen goed open gemaakt.

Evenwel ik schrikte nog meer toen ik op de omslag las: D o p p e r s. Nu was ik nog meer uit de koers geslagen, want ik ken dat soort mensen zo'n bietje, en kan me maar niet voorstellen, wat die oogendokter omtrent hen wou zeggen. Wil hij ze spotten? Wil hij ze ons voorstellen zoals menigeen ze beschrijft—als achteraf mensen, die gekleed naar een oude mode, geen gezangen zingen en wonderlik vasthouden aan oude tijden en vormen? Zal uw Oom niet ze tot vijanden maken, als hij over hen durft schrijven?

Een ding gaf me moed tot lezen, en dan tot schrijven: ik zag, dat dr. Okulis zijn boekje bij ons heeft laten inleiden met een "Woord vooraf" van de Moderator der Vrijstaatse Sijnode der Nederduitsch Gereformeerde Kerk, een geleerd man, schrijver van vele boeken, o.a. het boek over Prof. Ds. N. Hofmeier, en met Februarie a.s. Redakteur van de "Kerkbode." Deze hooggeachte Bloemfonteinse leraar schrijft: die naam D o p p e r, zegt Dr. Okulis, is geen scheldnaam nie: het is nie 'n bie-

sondere kerk nie, waarin die Doppers is: er is ook banje Doppers in die Gereformeerde Kerk, en nadat Oom het boekje gelezen heeft, zegt hij: er is ook nog banje D o p p e r s in die Hervormde Kerk.

Als nu mnr. Kestell een Woord vooraf schrijft, durft uw Oom over dit boekje ook nog wat zeggen, al weet hij ook, dat hij zich niet kan gelijk stellen met Ds. Kestell.

Dr. Okulis handelt eerst over de vraag van waar die Doppers komen en hun naam. Nu schijnt het uw Oom of de doctor omtrent die naam, nog is als een jong hondje, dat zijn oogen nog niet opengemaakt heeft. Van "dorpen" kan nooit "dopper" komen. Letterklanken, zo verschillend als r en p, de een een keelklank, de ander een lipletter, gaan niet in mekaar over. Wel een m en een p, beide lipletters; ook is als scheldnaam d o m p e r eigenaardiger, omdat de mensen, wier karakter Ds. O. beschrijft altijd beschouwd zijn als lichtbange wezens, die gaarne een ding gebruiken als een domper, om licht uit te doven.

Wanneer daarentegen Ds. O. hun afkomst afleidt van de oude Hollands-Frans-Duits Zuid Afrikaanse stambewoners, die eerst in 1806 zijn uitgedrukt door de hoogbeschaafde Engelsen, dan is hij recht. Men leze b.v. maar eens b.v. wat Lady Barnard in haar brieven over Zuid-Afrika geschreven in 't begin der vorige eeuw zegt van de oude bewoners van "die bôland." Dat de geleerde doctor dan ook "de Doppers" niet beschouwt als de lichtbange, domme Takharen, die in vele gevallen een ontaard mensen type vertegenwoordigt is recht: dat hij ze noemt de adel van Zuid-Afrika konservatief in vele dingen, vasthoudend aan de oude zeden, taal en godsdienst van hun voorvaders, acht ik ook juist. Jammer vindt uw Oom het evenwel, dat evenals overal en altijd in de geschiedenis der volken, deze adel wegsterft en pad geef voor zogenoemde beschavings-mensen, die van buiten met een gladde schaaf zijn bewerkt, maar van binnen niets waard zijn.

Als uw Oom dit zo schrijft, denkt hij aan een oude tante van hem in vroeger dagen, die ook oud, echte mooi huisraad had. 't Was in de dagen toen pijnhouten huisraad, goedkoop, een beetje geschilderd en vernist verkocht werden voor 't eerst en nog al naar de mode waren. Oom, toen een zeuntje, zeide: dat is mooi, mooier dan Tante's oude kasten en tafels. Ja, zei Tante van buiten, maar mijn goed is sterker en degeliker. Zo is 't ook met die dopper, de echte, niet de nagemaakte, Neef!

De doctor schrijft dat de Dopper niet alleen in de Dopper-kerk wordt gevonden, ook in de Gereformeerde Kerk leeft hij nog, en Oom zegt ook in de Hervormeerde Kerk. Dat is ook waar.

In de Hervormde Kerk vindt men ze ook nog, hoewel niet zoveel meer, mannen en vrouwen, die vasthouden aan 't oude, niet alleen omdat 't oud is, maar omdat er een beginsel in zit, n.l. dat God de Heer regeert in de staat, en niet het gepeupel, in huis en niet de kinders, in de kerk en niet in de mondbelijders en het gemengde volk. Die Hervormde Doppers zijn nog de oude Staatmakers, die in huis nog godsdienst houden, nog bidden, al duurt 't wat lang, nog zingen, al is 't dan ook wat met draaien en lang uitgerekt.

Die van me leven ze mensen zijn nog de pit van de kerk en bewaren nog de kerk, waarin anders al heel wat wegvalt, en waar ook al het nieuwe licht van de beschaving begint door te dringen, en waar vader niet meer papiere uit de oude muurkast haalt, en moeder de dochter wat wil vragen en ou Kaatje een kat komt zoeken in de zitkamer, als die dochter begint op te zitten. Die oude mensen ook in de Hervormde Kerk leren nog hunne kinders: Eert uwen vader en uwe moeder!

Dr. Okulis spreekt over de "Dopper" in zijn boekje in verband met zijn opvatting van te zijn "het uitverkoren volk", met zijn beschaving en zijn staanplek in het maatschappelik leven: ook over zijn godsdienst. Over het laatste wil uw Oom in dit kerkelik blad nog wat schrijven. Immers over politiek mag niet worden gepraat in de kerk, wat goed is, ofschoon de politiek en de politieke partijschappen nog maar al te veel in de kerk gevonden worden, en de baas spelen, wat heel jammer is.

Die Dopper, schrijft onze Doctor, is een Kalvinist, d.w.z. een aanhanger van de leer van Calvijn, een belijder van het leerstuk der predestinatie. Hij is dan ook zeer tegen de Engelse en Scotse (uw Oom zegt er bij Amerikaanse) invloeden, die in de laatste jaren in de vorm van Methodisme, Liberalisme, Kristelik Scientisme, Russelianisme, geloofsbidders en gebedsgenezers en al zulk soort van geestelik afdwalingen in de kerk zijn ingekomen. Hij is van dit beginsel, dat een mens moet erkennen, dat God de Heere is de Regeerder van alle dingen, in de natuur, in het huis, in de kerk, in de staat. Zijn leven moet geheel zijn in de dienst van de Heer!

Een echte Dopper is een man uit één stuk: Zondags een Kristen in de kerk en zijn huis, maar dat ook Maandag, Dinsdag, Woensdag, Donderdag, Vrijdag en Zaterdag, in elke levensomstandigheid. Hij bidt Zondag, en de gehele week vloekt hij niet:

Hij is vroom op Zondag in de kerk als hij luistert naar Gods Woord, maar ook in de week is hij dat, en evenals hij op Zondag afkeerig is van bedrog, dronkenschap, leugen, zelfverheerliking, twistgierigheid is hij dat ook in de week. Hij dient de Heer: in zijn amp, in zijn huiselijk lewe, in zijn maatschappelik optree, in zijn kerkelike bedrijwigheid overal, doet hij Gods wil, vervult hij Gods Raad. Hij is afkeerig van schikke en schuiwe, ons met tegenstrijdige regtings te verover nie. Die Dopper beschouw dit nie, alsof 'n mens in enig ding, als afgesonder van die ander vrome, vroomst kan wees nie: dit is vroom in sij ooge, wat sij hele lewe wij aan die dienst van God naar die wet van God en dit uit een geloowig hart.

Hiermede is uw Oom geheel eens, en hij wenst, dat dit in de kerk eens meer werd verstaan. Dan zou zij een dam wezen tegen de vloek van geldzucht, eerzucht, heerzucht, drankzucht, weeldezucht, zou er van haar kracht uitgaan.

Uw Oom, Neef Willem, raadt u ernstig aan dit boekje van Dr. Okulis te kopen en te lezen, om te verstaan, wat hij zegt over de predestinatie leer en de uitverkiezing, hoe die uitverkiezing niet ten doel heeft om een groter of kleiner klompje mensen in de hemel te brengen, maar om een deel van de mensen deur Satan aan God ontrukt ten spijte van Satan, weer in Kristus te herstellen, opdat zij God zullen dienen, Zijn naam verheerlijken en Zijn wereld met al zijn ongeschapen krachten en mogelikheden, weer als priesters Gods aan de Schepper zal wijden.

Nog meer zou ik uit dit boekje willen overschrijven, want het zal voor velen de oogen openen, hoe Dr. Okulis over de Doppers en hun godsdienst schrijft. In deze dagen van beroering, van geestelike strijd, van afval, van ongeloof en sekten is het zo nodig zijn oogenzalf te gebruiken. Zal het Evangelie door Kristus ons gebracht, door de apostelen verkondigd, door Hugenoot, en Gereformeerde vaders beleden en beliefd weer in de wereld zijn invloed uitoefenen?

Dr. Okulis verwacht en hoopt, dat alle Doppers, uit alle kerken, weer bijmekaar zal staan. "Daar is," schrijft hij, "geen beter Afrikaner, als die egte Dopper of Backvelder nie."

Tot zekere hoogte stemt uw Oom dit toe, in zoverre de Dopper, de echte, niet de gemaakte, is de vertegenwoordiger van de oude Zuid Afrikaanse taal, godsdienst en traditie.

Daarom is het te hopen, en ook wij vragen en moeten er om bidden, dat dat Dopperdom en die Doppergeest onder ons volk bewaard blijft, waarvan Dr. Okulis zelf zulk een merkwaardig tijpe, zulk een edel vertegenwoordiger, zulk een manhaftig strijder is.

Waarde Neef, moge het u en Nichtje en de kinders wel gaan. Het heerlijk warme weer, de verkwikkende regens zijn, hoop ik, ook bij u in de laatste dagen gekomen, en voorspoed en zegen u toegebeden.

Door uw Oom,

SAREL.

VOOR DE ZONDAGSCHOOL.

Zondag, 2 Februarie 1919. Te lezen Lucas 17:11-19.

GENEZING VAN TIEN MELAATSEN.

Als de Heere Jezus op reis is, vraagt Hij niet naar Joodse volksvooroordelen. Hoewel gekomen om eerst de kinderen Israëls het Evangelie te prediken, opdat zij hun roeping zouden kunnen vervullen, een zegen te zijn voor alle geslachten der aarde (Genesis 12:3) brengt hij toch ook aan de Samaritanen, zelfs aan de Heidenen (Matth. 15:21-28).

Zo krijgen wij hem hier in Samaria, of misschien beter gezegd op de grenslijn tussen Samaria en Galilea (vgl. Lucas 9:51-56) Hem ontmoetten daar tien melaatsen.

De melaatsheid is een vreeselike ziekte. Ze komt ook in Zuid Afrika voor. Er is een tehuis voor zulke zieken te Robben-eiland en te Pretoria. Want de ziekte is aanstekelik. Bij de Joden mogt geen melaatse in de stad wonen, en met andere mensen omgaan (2 Koningen 7:3). De wet op de melaatsheid vinden we Levit. 13 en 14.

Deze mannen blijven van verre staan en roepen: Jezus, Meester, ontferm u onzer. Zij kenden dus de Heer: van Hem hebben zij gehoord als van de grote wonderdoener. Bij hen is geen zaligmakend geloof nog: alleen een wondergeloof. Zij geloven, dat Jezus wonderen kan doen: daarom roepen zij Hem aan.

Jezus hoort hen en heeft medelijden met hen. Hij wil ze genezen, maar doet dit langs de voorgeschreven weg.

De Heere God handelt ook zo: hij geneest ook de ziel, maar langs de weg van leren, horen, schriftonderzoek, gebed, strijd.

Deze 10 mannen moeten volgens de wet naar de priester gaan. Jezus verwacht van hen, dat zij genezen willen worden en daarvoor iets willen doen. Zij moeten beginnen met zijn woord te geloven. Daarom zegt Hij "Ga heen en vertoon u den priesters." Dit is geheel naar de wet van Mo-

zes. Ook al is de priesterstand vervallen en bedorven, zij moet toch worden geëerd en gekend, als van God daartoe gesteld. Jezus breekt de wet niet.

Zij gaan, en worden gereinigd.

En nu komen zij naar Jezus, om hem te danken? Ondank is werelds loon, dat loon krijgt ook de Heer, niet alleen van deze melaatsen, ook van de naar Hem zich noemende volgelingen. Denk aan zijn kruis! Ondankbaarheid is afschuwelijk.

Niet allen zijn ondankbaar. Eén uit de tien, een Samaritaan, een verachte bij de Joden, een vreemdeling, een basterd in die Joden oog, keert weder en dankt Jezus.

Is het wonder dat de Heer vraagt: "Zijn er niet tien genezen. Waar zijn de negen?" Zijn er geene gevonden, om Gode de eer te geven dan deze vreemdeling?

Zijn wij dankbaar voor de redding der ziel. Dankbaar aan Jezus voor hetgeen Hij deed voor ons, leed voor ons aan het kruis. "Uw geloof heeft u behouden. Ga heen." Deze Samaritaan toonde zijn geloof door zijne dankbaarheid .

Zondag, 9 Februarie 1919. Te lezen Lucas 18:18-30.

DE RIJKE JONGELING.

Geld te hebben, hoe velen rekenen dit een geluk. Zelfs, wanneer men het niet voor zichzelven alleen wil gebruiken, maar ook in de dienst van God, om goed te kunnen doen aan armen, om de kerk te kunnen helpen, of zending te kunnen steunen, denken velen dat geld een groot geluk is.

Is het waarlijk zo?

Laat ons zien, wat de Heer zegt.

Tot hem kwam iemand, (een jongeling—Matth. 19:20), een Overste volgens Lucas, met de vraag: "Want doende, zal ik het eeuwige leven beërven? Wij moeten bedenken, dat het een Jood is, die zo spreekt, want de Joden verwachten de zaligheid, het eeuwige leven van goed-doen.

Jezus zegt: hij moet de geboden, n.l. van Mozes, houden en noemt ze hem op, en wel alleen de geboden der tweede tafel: deze toch zijn het best geschikt, om ons zelven te leren kennen.

De jongeling antwoordt: "al deze dingen heb ik onderhouden van mijne jonkheid aan."

Dit is geen grootspraak: hij was altijd een goed, wellevend mens geweest: geen dief, geen dronkaard, geen verkwister, goed voor alle mensen, want Jezus beminde hem toen Hij hem aanzag (Mark. 10 : 21).

Om het eeuwige leven te hebben, wordt echter nog meer gevraagd dan dat men de geboden der wet houdt. Jezus zegt hem, dat één ding hem ontbreekt, n.l. hij moet zijn goed verkopen, aan de armen geven en Jezus volgen, die ook arm is.

Is die eis niet te groot? Hoe kan Jezus dit vragen. Vergeten we niet, de man voelde dat hem nog iets ontbrak om zalig te worden, en dat hij nu aan Jezus vraagt, wat hij doen moet.

Mag een gelovige dan geen geld of goed hebben? Dat zegt de Heer niet; en ook vele gelovigen hebben geld en goed: Abraham, David, vele vrienden van de Heer. Maar bij hen was dit geld en goed, geen hindernis om in 't Koningrijk Gods in te gaan, want hij had zijn geld liever dan God.

Dus geld op zichzelf is geen bezwaar voor een Kristen, maar geld te verkiezen boven God dat is het bezwaar en doet ons de zaligheid verliezen. Naar Jezus gaan en alles, wat we hier op aarde hebben voor hem laten staan, dat is de moeielijkheid. (Matth. 19:29.)

Omdat dit zo zwaar voor hem was en te zwaarder, omdat hij zeer rijk was, gaat hij weg, onvoldaan, ontevreden. Zo doen velen ook nu nog.

Geen wonder, dat de discipelen vragen: Wie kan dan zalig worden: alles verlaten, alles verliezen, goed, eer, bloed, vrienden, leven, wie kan dit doen? Geen mensch! Maar God kan het en doet het: gelijk hij ook Abraham geleerd heeft, zijn schat, zijn Izaak te offeren. God heeft verschillende middelen en wegen om ons te leren Hem boven alles lief te hebben en Jezus te volgen.

Zondag, 16 Februarie 1919. Te lezen Lucas 19:1-10.

ZACHEUS.

Wanneer een mens in waarheid wat doen wil, dan doet hij het en ontziet geen moeite. Dat is zo in tijdelijke en in geestelijke dingen.

Op zijn laatste reis naar Jerusalem gaat Jezus door Jericho. Dat was het pad, waarlangs alle feestvierende Joden naar de heilige stad gingen uit Galilea, met de Jordaan af, de driften bij Jericho door.

Het is bekend, dat de profeet van Nazareth komt. Eerst roept een blinde, horend, dat hij voorbij gaat: Jezus, gij zone Davids, ontferm U mijner. Hij wordt ziende: zijn geloof heeft hem behouden. Maar meer werk wacht Jezus in Jericho. Er is een tollenaar, een verachte bij de Joden, een man rijk geworden door afpersing, die van Jezus rust en vrede begeert.

Maar, ach, de mensen rondom Jezus zijn vele: hij kan tot Jezus niet komen; hij kan evenals de

blinde niet roepen: hij kan Jezus ook niet zien, want de tollenaar is klein van persoon. Moet hij nu maar zijn plan opgeven. Velen zouden het doen, want hunne begeerte om Jezus te zien is niet te groot. Bij Zacheus, is dit anders. Hij wil de profeet uit Nazareth zien.

Nabij waar Jezus voorbij gaat staat een wilde vijgenboom, een plant, die sterke takken heeft, nabij de grond hangend. Zacheus klimt in die boom. De mensen, die met Jezus komen, zien op naar hem. Wat doet daar die kleine man? De inwoners van Jericho lachen over hem: zie Zacheus in den vijgeboom: wat doet hij daar, die tollenaar: wat wil hij van dien grooten en heiligen profeet: wat zoekt hij in den boom: is hij ook nieuwsgierig?

Ook Jezus ziet hem daar: hoe kent hij dien man? Jezus kent alle mensen, alle zoekende zielen gelijk de Herder zijn schapen kent.

Hoort tot de tollenaar zegt de Heer: Zacheus, haast u, kom af, Ik moet heden in uw huis blijven. Wat een eer voor Zacheus, de tollenaar, de gehaten ambtenaar, de verachte dienaar van Israëls onderdrukkers. Hoe is het mogelijk, denkt Zacheus, dat de Nazarener bij mij wil komen: maar Jezus komt om de verlorenen te zoeken en te redden. Zacheus is een verloren man.

Hoe is 't mogelijk, dat Jezus niet thuis gaat bij een der profeten, der priesters, der wetgeleerden, bij een van de wel af, vrome Joden in Jericho? Hij heeft toch vrienden genoeg. Of deze zijn reeds behouden, of rekenen zich niet verloren. Zij achten de Medicijn-meester niet van noode te hebben.

Zacheus is gelukkig. Hij heeft berouw over zijn zonde, en dat niet alleen: hij wil goed maken, wat hij kwaad gedaan heeft. De wet eist dat het dubbele teruggegeven wordt. Zacheus zal verdubbeld geven wat hij ontvreemde. Waarlik door dat berouw, door dat horen naar de wet, toont hij een Zoon van Abraham te zijn.

Zondag, 26 Februarie 1919. Te lezen Lucas 20:19-26.

Het leven van Jezus op aarde was een van veel strijd en moeite. Dit moest zo zijn, want Hij was gekomen om door strijd en lijden zondaars te redden uit de macht van Satan. Deze valt hem niet alleen persoonlik aan (verzoeking in de woestijn, in Gethsemane, aan 't kruis) hij gebruikt ook daarvoor mensen.

Jezus vijanden, Schriftgeleerden, priesters, willen hem doden, maar hoe zullen ze dit klaar krijgen. Ze vragen hem gedurig over kwesties, die hem of als oproermaker of als een valse profeet moeten leren kennen. Ook die boosheid zijner tegenstanders is deel van zijn lijden.

Zij vragen Hem, is het geoorloofd de keizer schatting (belasting) te geven: wetend, dat het volk die belasting haat, omdat zij aan de onderdrukker, de Romeinen, betaald worden moet.

Jezus weet, dat zij hem verzoeken, in moeite willen brengen. Daarvoor zijn ze evenwel niet slim genoeg. Juist omdat de Heer niemand vreest, geeft hij het rechte antwoord.

Wie mensen vreest, of hun gunst zoekt, komt altijd in moeielijkheid: wie de waarheid zegt, gaat vrij uit.

De Heer vraagt hen een penning, d.w.z. een stuk geld te zien: dat geld had het beeld van de Keizer van Rome.

In de tijd der Makkabeeën hadden de Joden hun eigen munt, teken van hun onafhandelik volksbestaan. In Jezus tijd gebruikten zij het Romeinse geld, omdat zij aan de Romeinen onderworpen waren.

De Heere Jezus leert zijn ondervragers nu dat zij belasting moeten betalen aan de keizer, aan wie zij onderworpen waren, en wijst hen daarmede tegelijkertijd op hun vernedering als natie, wat hen natuurlik bitter was. Tegelijkertijd leert Hij hen ook, dat zij de tempelbelasting moesten betalen door Mozes ingesteld op Gods bevel. Want zij waren Gods volk, door Hem vrijgemaakt uit Egipte, en moesten dus ook de dienst van God onderhouden. Behalve echter dat zij de tempeldienst hadden te onderhouden, moesten zij ook aan God geven wat hem toekwam, t.w. eerbied en gehoorzaamheid: en ook aan de keizer, die door God over hen gesteld was.

Die slimme Joden krijgen dus een zeer zware les om te leren. Maar is die in onze dagen niet even hoognodig te leren? Geven wij aan de keizer, de Regering, wat haar toekomt aan God, wat Hij eist. v.B.

EEN VRAAG VAN PETRUS.

Petrus vraagt aan Jezus: "Zie wij hebben alles verlaten en zijn U gevolgd. Wat krijgen wij nu?

Jezus antwoordt: "Als gij alles verlaten hebt ter wille van het Koninngrijk Gods, dan zult gij veelvoudig weder ontvangen in deze tijd en in de toekomende tijd het eeuwige leven."

De discipel, de leerling moet eerst betalen geven, 't zij geld, of tijd, of kracht—om later te verdienen. Dat is de les der wereld, de wet ook van het Godsrijk .

Hoe klagen dan zovelen, dat ze voveel moeten geven, om geleerd te worden, en Kristen te worden, het eeuwige leven te verwerven?

v. B.

Laatste Toespraak van Ds. C. W. du Toit

AAN ZIJN JONGE LEDEN BIJ HUN BEVESTIGING OP 14 DECEMBER 1918.

Christus heeft ons een voorbeeld nagelaten, opdat gij zijne voetstappen zoudt navolgen. 1 Pet. 2:21.

Ziet daar eene vermaning van groot gewicht.

I. Jezus heeft ons een voorbeeld nagelaten. Hij was 33 jaren op aarde, en toen Hij wegging liet Hij twee dingen achter, Zijn bloed en Zijn voorbeeld. (Hij gaf een goed voorbeeld in alle opzichten. Henoch was een voorbeeld van godsvrucht. Noach van gehoorzaamheid, Abraham van geloof. Paulus van ijveren; Johannes van liefde; maar Jezus was ons model. Hij gaf een voorbeeld in alle dingen.)

Het Griekswoord, dat de Apostel hier gebruikt is eigenlijk, een voorschrift, Christus heeft ons een voorschrift nagelaten. Om goed te leren schrijven moet een kind een goed voorschrift hebben, en dit heeft Kristus voor ons nagelaten. Laat ons dat voorschrift naschrijven. Het is een model.

II. Wij moeten zijn voorbeeld navolgen.

1. Omdat Jezus het van ons eist. Misschien zegt iemand: Het is onmogelik om Jezus na te volgen, want Hij was volmaakt, en ik ben het niet. Maar Jezus zegt: Zo éen mijn discipel wil zijn, die volge mij na. En wij moeten Hem gehoorzaam zijn. Het eerst dat wij weten van de apostelen is dit dat zij Jezus volgden. Zij konden gezegd hebben: Wij hebben ons beroep en kunnen ons werk niet laten varen. Maar toen Jezus zeide: Volgt mij, volgden zij Hem zo goed als zij konden; en zij verblijden zich er over in de eeuwigheid.

Maar bovendien geldt het bezwaar niet. Geen leerling in de school zegt: De meester heeft mij een goed voorschrift gegeven; maar hij kan goed schrijven en ik niet, en daarom kan ik hem niet navolgen. Neen, hij volgt het voorschrift zo goed als hij kan en schrijft naderhand zo goed als de meester.

Op strand ziet gij de spooren van ouders en kinderen. Sommige van die kinderen zijn klein, maar zij volgen hunne ouders, al zijn zij veel zwakker dan de ouders—en het gevolg is dat zij veilig zijn onder de bescherming der ouders.

2. Wij moeten Jezus volgen, omdat wij verplicht zijn om een goed voorbeeld aan anderen te geven en na te laten voor hen, zoals Kristus voor ons gedaan heeft.

Niemand leeft zichzelven en niemand sterft zichzelven; maar wij oefenen altijd invloed uit ten goede of ten kwade.

De mens is een reiziger, en een reiziger laat sporen na, en die sporen toonen waar hij was en waar hij heen ging. Denkt aan Israël. Toen dat volk al in Kanaan was, stonden de sporen van hunne duizenden nog in de woestijn. Zij namen alles mede, hunne kinderen, hun vee, hun bagage en zelfs hun schaduwe; maar een ding bleef achter, hunne sporen. En aan die sporen, daar digbij de Jordaan kan men zien, dat zij naar Kanaan gingen. Zij waren geene Engelen, maar waren God gehoorzaam, en de Heere bracht hen in het land der belofte.

En zo gaat het met onze woestijn reize naar de eeuwigheid: wij mogen doen wat wij willen, wij laten sporen na, de sporen van een goed of slecht voorbeeld. En als wij al in de eeuwigheid zijn zal men aan die sporen zien of wij naar Kanaan gegaan zijn.

Het is eene van de gemakkelijkste dingen om sporen te maken. Het klein kind kan het doen.

En zo is het ook gemakkelijk om een slecht voorbeeld te geven; maar de sporen van een slecht voorbeeld zijn diepe sporen op het hart dat vatbaar is gemaakt door de zonde.

John Newton was een godvrezend man, maar in vorige dagen was hij een ongelovige en hij verleidde een van zijne vrienden tot ongeloof. Later trachtte hij om hem terecht te brengen, maar kan niet. Zijn vriend stierf vloekende en zwetsende.

Hoe vrezelik is het dan toch om een slecht voorbeeld te geven, en als men al in de eeuwigheid is, dan zondigt men nog door dat slecht voorbeeld, zoals iemand ,die goddelooze boeken schrijft, die nog mensen verleiden na zijn dood.

Laat ons toch het voorbeeld van Jezus volgen. En zijn mensen, die zeggen: Ik volg het voorbeeld van onze vader; maar al ware n onze ouders vrome lieden, zij waren mensen en hebben hunne zwakheden. En de Bijbel leert ons dat wij Jezus moeten navolgen.

Het is een groot fout dat zo vele mensen in de sporen van anderen lopen, en dit is een oorzaak van velerlei dwaling.

Denk aan Caleb. Hij werd in Egijpte geboren, maar honden aangebeden en zelfs gebalsemd werden. Zijne ouders wilden hem een eervolle naam geven, en noemden hem Caleb, en dié naam betekent hond. En hij beantwoordde aan die naam, want zo getrouw als een hond zijn baas volgt zo getrouw volgde hij de Heere. En zijn naam werd vereeuwigd in Gods woord, want de Heere zelf heeft gezegd: Caleb, mijn knecht Caleb, omdat hij mij getrouw gevolgd heeft zal ik hem brengen in dat land. En de Heere gaf hem een groot bergland, en hij had de eer om de reuzen er uit te drijven, en de Heere spaarde zijn leven lang; want toen hij 85 jaren oud was had hij nog de kracht van zijn 40ste jaar.

Jonge mensen! volgt het voorbeeld van Jezus. Het is goed gedoopt te zijn, lidmaat te wezen, kerk en avondmaal gangers te zijn; maar de groot vereiste is om Jezus te volgen. En dan zal de goede herder u leiden naar de heerlijkheid en het Lam zal u leiden naar levende fonteinen der wateren.

PERSOONLIKE ZAKEN.

Volgens een bericht in het Hollandse blad "De Gereformeerde Kerk," van 31 Oktober, 1918, is te Ermelo (Holland overleden Ds. C. Spoelstra, Emeritus predikant. Velen onzer kerkleden zullen zich zijner nog wel herinneren hoe hij in 1896 naar Pretoria kwam, waar men grote verwachtingen van hem had om zijn bezielde en levendige prediking. Hij is evenwel helaas, als een schitterende vuurbal in Transvaal verschenen en verdwenen. Later heeft hij zich verdienstelik gemaakt door de uitgave van de "Bouwstoffen voor de Geschiedenis der Nederduitsch Gereformeerde Kerken in Z. Afrika," welke zijn de Briefwisseling tussen Kaapstad en de Classis Amsterdam. Zijn laatste werk was "Het Kerkelijk en Godsdienstig leven der Boeren na den Grooten Trek," verleden jaar in "Almanak" en "Hervormer" besproken.

Hij stierf een zenuwlijder op 58 jarige leeftijd.
Moge hij zijn ingegaan in de ruste Gods.

IN MEMORIAM.

Verder meldt Br. C. A. B. Grobler, vroeger ouderling van Standerton en later van Ermelo, dat aan griep is overleden, zijn schoonzoon, de heer Jan Grey op 12 November, en zijn dochter mevr. Judith Grey, geb. Grobler, nalatend twee kinderen.

Br. J. A. van der Linden, ouderling Ermelo (Chrissiesmeer), bericht dat mnr. M. Bos, ouderling, Petrus Meijer, Jac. Symington, zoon van mevr. K. Cronje, David Harmse, Pieter Harmse, E. E. Meyer, E.E.zn., gestorven zijn, en dat de ziekte op 18 Desember verminderde in die gemeente.

Dan bericht nog Br. Ouderling P. J. de Vos van Middelburg dat overleden is op 31 Oktober Hendrik Jacobus Gerhardus van Wijk, oud 35 jaar en 10 dagen, echtgenoot van mnr. M. M. v. van Wijk, geb. Coetzie.

AFSCHEID VAN DS. C. W. DU TOIT.

De oudste onzer leraren in diensttijd en jaren heeft op Zondag avond, 15 December, 1918, te Potchefstroom zijn laatste woord als herder en leraar der gemeente gesproken.

Ds. C. W. du Toit, geboren 21 Februarie, 1842, predikant geworden te Hannover 1869, sedert 1883 leraar der gemeente Potchefstroom, heeft door een zwakke gezondheid genoodzaakt, zijne bediening nedergelegd. Nooit sterk van lichaam, maar krachtig van geest, sinds de dood zijner echtgenoote echter geknakt, heeft hij het, jammer te schrijven, niet zover mogen brengen dat hij 50 jaren het leraarsambt macht bedienen. Hij moest ontslag nemen, omdat hij zijn werk niet meer naar zijn wens kan doen.

Voor een meer dan volle kerk heeft de grijze leraar zijn laatste woord gesproken: ook in dit laatste woord toonde hij te zijn een eigenaardig man,

zelfstandig, niet gebonden door anderen, die zijn eigen weg wilde gaan. Dit bleek duidelik uit de keuze van zijn tekst, Openbaring 8:1-5. Jammer dat we geen verslag kunnen geven van de preek, omdat die slechts ten dele werd uitgesproken. Ons is beloofd dat die indruk zal verschijnen. Naar wat wij hoorden, was Ds. du Toit van mening, dat de stilte in de hemel het teken was van het ophouden der hogepriesterlike voorbede van Kristus, die het vuur van het altaar op aarde wierp, om het oordeel over de mensen te brengen.

Na de prediking werd de aftredende leraar toegesproken door Ds. L. E. Brandt als Voorzitter der Algemene Kerkvergadering: de heer A. D. W. Wolmarans, ouderling van Pretoria, als lid der vroegere procuratie kommissie; door Ds. P. Postma van Heidelbergs Gereformeerde Kerk; door Ds. Jac. van Belkum als vriend, en nu de oudste leraar der kerk, en door Ds. Vermooten als Konsulent; waarna de aftredende leraar een kort woord van dank sprak, en meende, dat hem te veel lof was gegeven.

Twee adressen, één van Kerkeraad en gemeente, één van de wijk boven Wonderfontein, werden door Ouderling Koomans gelezen en door Ouderling J. C. van der Merwe hem overhandigd als ook een toezegging van een maandelikse uitkeering gedurende de tijd van zijn leven als bewijs van waardering van zijn werk gedurende 35 jaren in deze gemeente en achting voor zijn persoon.

De gemeente was diep geroerd, wat wel niet anders kon zijn, daar Z.Eerw. de meesten had gehuwd, aangenomen, gedoopt.

Wij hopen dat Ds. C. W. du Toit nog enige jaren mag genieten van zijn welverdiende rust, en dat hij ook nog als emeritus naar zijne krachten hem toelaten tot een zegen mag zijn voor de kerk in haar geheel.

Ds. C. W. DU TOIT TE VENTERSDORP.

Op Zondag, 22 December, heeft de gemeente Ventersdorp ook haar Nachtmaal gehouden. Bij deze gelegenheid heeft Ds. C. W. du Toit ook daar van die gemeente afscheid genomen. Zij was vroeger een deel van Potchefstroom, maar was reeds voor 1890 afgesticht onder konsulentschap van Ds. du Toit, die altijd haar konsulent is gebleven, ook toen Ds. A. Murray van 1899-1903, Ds. F. S. du Toit van 1906-1914, Ds. H. F. van den Heever van 1917-1918 haar bediende. Telkens als er weer een vacature was heeft Ds. du Toit weer al het werk daar verricht.

Geen wonder dat deze gemeente dan ook zeer aan hem hing. Evenals Potchefstroom is zij met hem gegroeid, de kinderen van vroeger zijn nu mannen en vrouwen, de jongen van 1883, nu met hem oud geworden. Er was daar ook een zeer grote komst, en aan de scheidende leraar werd een hartelik adres en een beurs aangeboden, als teken van waardeering voor zijn werk en achting voor zijn persoon.

Ds. S. Vermooten van Zeerust is beroepen te Potchefstroom. De Heere geve hem wijsheid in zijne beslissing. Met hem was op het tweetal Ds. H. C. M. Fourie van Erasmus.

Ds. P. J. Ebersohn treedt op als predikant van Ventersdorp in kombinatie met Lichtenburg.

BERICHT.

De Scriba van de Algemene Kerkvergadering heeft de eer te berichten, dat aan alle leraars gezonden zijn:

de vormen voor de kopie-registers over 1918.

de vormen voor de kerkvisitatie, Art. 33 der Wetten.

Hij verzoekt vriendelik en dringend, dat deze allen behoorlik en volledig worden ingevul en bij de e.k. Ringsvergaderingen worden ingeleverd.

Ook zijn verzonden de Almanakken voor 1919 en de Zondagskool lessen, zoveel mogelik aan de adressen dergenen, die aanvragen gedaan hebben.

Wie nog wil hebben wordt verzocht die bestelling te doen of bij de Wel.Edele Heer H. J. L. Th. Roorda, Bus 444, Johannesburg, of bij Ds. Jac. van Belkum, Jacobstraat, Heidelberg, Transvaal.

BERICHT.

Verder verzoekt ondergetekende zeer vriendelik, dat korrespondenten toch eerst hunne brieven en andere stukken laten wegen voor ze te sturen. Er gaat bijna geen week voorbij, of hij moet dubbel postgeld betalen, omdat de hem gestuurde papieren niet voldoende van postzegels voorzien zijn. Dit kost dubbele moeite en tijdverlies en dubbel geld. Het is verboden los geld te zenden in brieven, zonder die te registreeren. Kleine bedragen, b.v. van 1 shilling tot vijf shilling, kunnen ook in postzegels worden gestuurd, maar nooit in geld.

JAC. VAN BELKUM.

NACHTMAAL TE HEIDELBERG.

Op 18 en 19 Januarie, 1919.

Voorbereiding, Zaterdag nam., 3.30.

Nachtmaal, Zondag, v.m. 10 uur.

Nabetrachting, Zondag, nam., 3 uur.

Avonddienst, Zondag avond, 7.30.

Kerkeraadsvergadering, Vrijdag, 7.30. Gemeente vergadering zo nodig, Zaterdag, 7.30.

* * *

NACHTMAAL TE KRUGERSDORP.

Op 25 en 26 Januarie, 1919.

Voorbereiding, 25 Januarie, nam. 3 uur.

Kerkeraadsvergadering, 25 Januarie, nam. 5 uur.

Gemeente vergadering, 25 Januarie, 's avonds 7.30.

Nabetrachting, 26 Januarie, nam. 3 uur.

Avonddienst, 26 Januarie, 7.30.

* * *

NACHTMAAL TE STANDERTON.

Zo de Heer wil, hopen deze gemeente op 25 en 26 Januarie, 1919, Nachtmaal te houden.

Zaterdag, 25 Januarie, Voorbereiding, 3 uur.

Zondag, 26 Januarie, Nachtmaal, 10 uur v.m.

Zondag, 26 Januarie, Dankzegging en Doop, 3 uur n.m.

Zondag, 26 Januarie, Avonddienst, 7.30.

Kerkeraadsvergadering, Vrijdag, 24 Januarie, 's avonds 7.30, en zo nodig Zaterdag morgen.

Gemeente vergadering Zaterdagavond.

* * *

NACHTMAAL TE DISTR. VREDE-BLOEMHOF.

Zo die Heer wil, hoopt deze gemeente Nachtmaal te vieren in het nieuwe gebouw op de plaats Bloemhof, Zaterdag, 9, en Zondag, 10 Februarie, 1919. De gewone diensten zullen gehouden worden door de Konsulent der gemeente, Ds. Jac. van Belkum.

BERICHT OVER DE ZENDING TE MADZI-MORJO.

Nu, na vijf maanden in het zendingveld te zijn, lijkt het me toe, dat ik al zo'n beetje kan vertellen, hoe het hier is.

De eerste weken is alles een nieuwtje, later vindt men uit, dat de dingen niet altijd zijn, zoals ze in het begin lijken. Daarentegen de moelijkheden worden alle dagen gemakkelijker, zoals b.v. de taal. In de beginne voelt men ontzettend hulpeloos, door niets te kunnen verstaan en niets te kunnen zeggen, dat voor het volk verstaanbaar is.

Het voordeel van een verpleegster te zijn is, dat men toch kan werken zonder veel van de taal te kennen, vooral in geval van wonden, enz., maar het grote doel is om door woorden, zowel als daden, de Heer Jezus bekend te maken aan die duizenden, die nog in duisternis leven.

Want ofschoon ik verbaasd en aangenaam verrast was zovele bekeerden te zien, zijn het, in vergelijking met de onbekeerden, maar weinige de redenen zijn zoals van ouds. De oogst is wel groot, maar de arbeiders zijn weinige. Bidt toch gij allen die dit wederom leest, dat de Heere des oogstes meer arbeiders uitstoote, of kom zelf, indien gij enigzins kunt, biedt u aan voor zendingwerk; het waren bijna de laatste woorden van onze Heer, voordat Hij opvoer naar de hemel. Gaat heen in de geheele wereld, predikt het Evangelie aan alle kreaturen.

Er zijn natuurlik moelikheden en opofferingen aan verbonden, maar de Heere vergoed het hondervoud door Zijn glimlach, die doordringt tot in de ziel en daar een heerlik gevoel van vrede geeft door het bewustzijn, dat Hij een welbehagen heeft aan allen, die Zijne geboden onderhouden.

Nu heb ik nog niets gezgd van het leven hier.

Madzi-Morjo lijkt voor mij fraai, ik dacht zo de eerste dag, en ik denk nog zo. Het is nu regentijd, en alles wordt mooi groen, de bloemen beginnen te bloeien, de rivier begint weer te lopen en alles ademt nieuw leven na de ontzettende warmt van de laatste maanden. We hebben goede geriefelike huizen, natuurlik geen elektriese licht, noch heet en koud water toevoer, maar wij komen ook zonder dat heel goed klaar. Het water moet allemaal gehaald worden uit de rivier of uit een put, als er een is, de vrouwen dragen het in kruiken op hunne hoofden, de jongens, die grotere hoeveelheden halen gaan gewoonlik in paren en hangen de tin aan een stok die ze op de schouders dragen.

Nu de regentijd is aangebroken, maken de vrouwen overal de tuinen recht; zover ik gezien heb planten ze hoofdzakelik mielies, boontjes en tematos.

Onder de heidenen worden enorme quantiteiten van de mielies gebruikt voor bier, zodat ze tegen het najaar zeer weinig hebben om te eten, en er naar en uitgehongerd uitzien. De verzoeking is zeer groot voor de weinige kristenen, die in de verschillende dorpjes wonen in een omgeving van bierdrinken en dansen, en zij hebben uwe gebeden zeer van node. Later weer iets meer.

GEERTJE RIPHAGEN.

Op last van de Kommissie der Algemene Kerkvergadering wordt het onderstaande geplaatst, met warme aanbeveling van dit verzoek. Laten de leden onzer kerk ook willen gaan denken aan die ongelukkigen, velen waarvan in zijn tijd door de Heere Jezus zijn genezen.

Als wij de opgaven krijgen zullen wij die gaarne in ons blad verantwoorden.

JAC. VAN BELKUM,
Scriba.

LEPROZENGESTICHT TE WESTFORT, PRETORIA.

Naar aanleiding van een verzoek door Ds. H. S Bosman aan de Kerk gericht, om ondersteuning voor de patiënten in het Leprozengesticht te Westfort, Pretoria, heeft de Moderatuur, op last van de Synodale Kommissie, onderzoek ingesteld, en wendt zij zich hiermede tot de gemeenten onzer kerk in 't belang van die ongelukkigen.

Er zijn op 't oogenblik 104 blanke patiënten in 't gesticht, waarvan omtrent de helft de mannelike hoofden van huisgezinnen zijn. Het geeft stof tot dankbaarheid te kunen vermelden, dat de H.Ed. Regering in al de noodzakelike behoeften van de inwoners ruimschoots voorziening maakt. Alleen voor kleine versnaperingen, die voor alle lijdenden zó welkom zijn, wordt voor hen persoonlike hulp gevraagd.

Er zijn echter 23 families, sommige zeer groot, die in een tamelik hulpelozen toestand achtergelaten zijn. Sommige dezer families zijn uit andere distrikten naar Pretoria getrokken en wonen in de nabijheid van 't gesticht. Ook in hun voornaamste behoeften voorziet de Regering, maar hun lot blijft voor de patiënten een geestelike kwelling, van daar dan ook dat veel van de geldelike hulp aan de leprozen gezonden, op hun verzoek, aan hun families doorgezonden wordt, en zo worden de harten van de lijders groteliks verblijd.

Zullen de gemeenten, meer nog dan tevoren, aan de lijders te Westfort in hunne gebeden en in hunne milddadigheid gedenken? Giften van klederen, gebak, vruchten, en andere versnaperingen kunnen direkt aan Dr. J. W. de Vos, Superintendent, Westfort, Pretoria, gezonden worden. Geldelike bijdragen zullen door D. H. van Broekhuisen, Kotze Str 151, Pretoria, ontvangen en uitgedeeld worden. Wanneer de naam van een bekende, bij de verzending, genoemd wordt, zal hij de voorkeur krijgen. In andere gevallen worden alle giften gelijkelik verdeeld.

De Moderatuur verlangt, dat dit schrijven aan de gemeenten voorgelezen zal worden, en verzoekt Hollandse nieuwsbladen het over te nemen.

J. M. LOUW,
Scriba, Synodi.

Boksburg, 31 Okt., 1918.

APOCRIEFE BOEKEN.

V.

HET TWEEDE BOEK DER MAKKABEEëN.

Dit boek, geen vervolg op het eerste, zoals b.v. i. en ii. Samuel, i. en ii. Koningen, is veel meer een herhaling van wat in het eerste boek is verhaald.

De eerste twee Hoofdstukken bevat een brief door de Joden geschreven aan hun volksgenooten in Egijpte, wien zij vertellen, hoe Antiochus in de tempel Nanea is omgekomen, en dat zij nu op de vijf en twintigste dag van de maand Kaslen (ongeveer onze Desember) een groot feest willen vieren. Zij verhalen verden dat Nehemia, het altaarvuur in een holte heeft gevonden, door Jeremia daar verborgen. Ook dat Jeremia een brief heeft geschreven aan de naar Babel weggevoerde Joden, om daar de wet te onderhouden.

Dan Hoofdst. 3-7, wordt de geschiedenis der Makkabeeën weer verteld, vooral hoe de Joden te lijden hebben onder de gruwelijke wreedheden van Antiochus Epiphanes, die de tempel gruwelik ontheiligt. In Hoofdstuk 7 wordt verteld, hoe zeven broeders met hunne moeder gruwelik werden gedood, omdat zij weigeren het gebod des Heeren om varkensvlees te eten, te overtreden. Eerst wordt de oudste gedood, dan de tweede tot de jongste toe. Zij allen vermanen elkander niet te wijken, en ook de moeder die dit alles aanziet, spoort al hare zonen aan vast te houden en de beul niet te vrezen. Nadat allen geheel op de Heer vertrouwend zijn gestorven, wordt zij ook om het leven gebracht.

Overigens geeft dit boek een meer uitgebreide beschrijving van de vervolgingen die de Joden onder de verschillende Syriese koningen hebben geleden, omdat zij aan de overlevering getrouw waren.

Het eerste boek is meer geschiedkundig dan het tweede, dat meer bedoelt de stichting en opbouwing in het geloof bij de Joden te bevorderen, en daartoe ook meer vervolgingen beschrijft en de trouw der martelaren.

Het derde boek is van nog minder waarde, en bevat dan ook niet veel anders dan allerlei overdreven berichten, die weinig geloof verdienen. Indien iets ervan te zeggen valt, dan is het dit: dat de Joden in het tijdperk der Makkabeeën (150—50 voor Kristus) een zeer vast geloof toonden in hun God en alles wat hun goed was en voor hun vijanden kwaad aan God toeschreven.

Behalve de tot nu toe besproken geschriften, die in de verzameling der z.g. Apocriefe boeken voorkomen en door mij zijn besproken, vinden we er ook nog: het boek der wijsheid, het boek Ecclesiastes, of Jezus Sirack en het boek Baruch. Zij zijn van lateren tijd, dan de boeken des Ouden Verbonds, en maken ons bekend met de levenswijsheid der Joden na de ballingschap. Hebben ze in zoverre waarde voor d e kristen zijn ze van weinig nut. Luther zegt o.a. van Sirach: "hij is geen profeet, hij weet noch leert iets aangaande Kristus.

De levensopvatting van al deze drie boeken gaat niet veel verder dan het leven op aarde. Zij prediken over het geheel de nuttigheids leer, weten weinig van liefde en barmhartigheid. Hier en daar mogen enkele schoone spreuken gevonden worden, maar ze missen over het geheel het korte en scherpe van Salomo's spreuken.

Hiermede eindig ik de bespreking van de Apocriefe boeken. In de volgende maand hoop ik over andere dingen te schrijven.

v.B.

OOM SARELS FONDS.

Op mijn vraag, wie omtrent 16 en 24 Oktober gezonden heeft £2 en 5s., kan ik nu verantwoorden:

Van Ds. C. W. du Toit	£2	0	0
Van C. A. en E. M. M. Storm	0	5	0

Verder kwam er in Desember niets in, dan de lieve trouwe Marthje Viljoen, die weer haar shilling stuurde. waarvoor ik zeer dankbaar ben.

Het geheele bedrag is nu	£277	17	9

Ook aan de bovengenoemde gevers mijn hartelike dank. Zal in 1919 de zaak zo blijven?

OOM SAREL.

FEUILLETON.

JOHANN ABRAHAM STRAUSZ.

EEN WESTPHAALS PREDIKANTEN BEELD.

Inleiding.

Niet lang geleden las ik ergens: een mens heeft evenals weinige vrienden ook maar weinige boeken in zijn leven nodig; oude boeken, die men telkens op nieuw leest, zijn als oude vrienden, die men telkens bezoekt.

Zo heb ik ook weinige boeken, die ik, als ik een vrij uurtje heb telkens lees. Een daarvan is, "Oude Oom Jan. Zewen duiwels en wat hulle gedoen het." Dan heb ik nog een paar Duitse, b.v. Frits Reuter: Gedroogde kruiden, en EmilFrommel: Uit twee eeuwen en J .A. Strausz, benevens nog enkele Hollandsche boeken: Hildebrand: Camera Obscura, de Genestet: Gedichten, en I. de Costa, ook Gedichten.

Het is een van de grondbeginselen van het Kristelik leven, dat een mens, als hij iets goeds heeft gevonden, daarvan aan anderen mededeelt. Daarom heb ik gedacht de lezers van onze koerant ook kennis te laten maken met een van die bovengenoemde boekjes, en hoop ik gedurende dit jaar, op het open gedeelte van de omslag een bewerking te geven van

EMIL FROMMEL: JOHANNES ABRAHAM STRAUSZ, EEN WESTPHAALS PREDIKANTEN BEELD.

Aangezien dit in ons blad slechts bij stukjes kan verschijnen, wil ik de raad geven en hopen, dat men de verschillende uitgaven bewaart, om wanneer het boekje geheel vertaald is, het in zijn geheel te kunnen lezen.

Een paar opmerkingen over de schrijver, Emil Frommel. Hij is zelf een uitstekend prediker geweest te Berlin, ook een goed schrijver van echt kristelike, frisse boeken, gemoedelijk en vol levenswijsheid. Hij schrijft zeer eenvoudig voor het volk, en ook in Zuid Afrika verstaanbaar door elk, die een weinig zich in het kristelik leven heeft ingeleefd.

Ik hoop dat onze lezers hem ook zullen verstaan.

Hoofdst. I.

HOE DIT BOEKJE IS ONTSTAAN.

Het boekje, dat ik vertalen wil, is oorspronkelik een levensbeschrijving van J. A. Strausz, opgesteld door zijn hulpprediker, en latere opvolger in de Evangelie bediening te Iserlohn. Toen hij aan Strausz, in zijn tachtigste jaar liet verstaan dat hij zijn leven op schrift wilde brengen, zeide hem de oude heer: "Waarom wilt gij mijn leven beschrijven? Veel goeds heb ik niet gedaan; mijne zonden gaan niemand aan, welke de Heere God mij ook heeft vergeven. Wat wilt ge dan over mij schrijven? Schrijft op mijn graf: Gij zijt gestorven en uw leven is met Christus in God verborgen; wanneer echter Christus, uw leven zich zal openbaren, dan zullen wij ook met Hem openbaar worden in heerlijkheid." Daarna ging hij voort met zijn opinie duideliker te maken en herinnerde de hulpprediker aan het Woord van Kristus: "Hij verbood hen, dat zij het aan niemand zouden zeggen." "Hij deed dit," zo ging Strausz voort, "bijzonder ter wille van hen aan wie zijne macht en heerlijkheid was getoond. Wat waarlijk schoon is heeft zijn kleed, en ook het meest volmaakte geestelijke leven moet dit kleed dragen. Een boom, de bast waarvan men wegneemt, om het hout bloot te leggen, moest verdorren." Na deze woorden verbood hem de achting voor de grijze haren van de oude man, niet meer op die zaak terug te komen.

Strausz stierf in 1837 en nu kwamen van alle kanten, zelfs van koning Frederik Willem II., wiens hofprediker, zijn zoon was, verzoeken, om het beeld van de oude leraar in schrift te hebben. De hulpprediker begon met dit werk. Wat hij zich kan herinneren, wat hij van andere oude vrienden en bekenden hoordewerd opgetekend en het handschrift aan de hofprediker gezonden. Tot 1861 bleef het in het bezit van de familie Strausz, die er zich niet van kon scheiden, en toen kreeg de hulpprediker, L. Jozephson, de schrijver van het bekende werk "Broodkruimels," verlof de levensbeschrijving te laten drukken: "Ik kan u nu mijne toestemming geven om het leven mijns vaders uit te geven: zes en twintig jaren lang heeft God zijn zegen gegeven op deze mededeelingen. Mij echter verbood hij ze publiek te maken. Wij, mijne kinders en ik, kunnen u slechts danken, dat zij de gedachtenis van dezen man, dien gij als een vader hebt bemind, met zeldzame eerbied hebt doen blijken en verzorgd."

Jozephson begon nu zijn boek om te werken, maar zoals het zo dikwijls gaat, hij had veel ander werk te doen, en toen hij goed wilde beginnen, riep ook hem de Heer op. Na zijn dood hebben de kinderen aan Frommel gevraagd het werk op te nemen en voort te zetten. Gemakkelik was het niet, om uit die aantekeningen die slechts als bouwstenen, kalk en hout voor een goed gebouw waren bijeen gebracht, een goed geheel te maken: maar met behulp van familie-papieren en andere gedrukte stukken uit vroeger dagen is het hem toch gelukt, een behoorlik beeld van deze leraar samen te stellen. Wat Frommel schreef, tracht ik nu voor onze lezers verstaanbaar te maken.

Tweede Hoofdstuk.

OUDERLIKE WONING, JEUGD, TOT DE EERSTE PASTORIE.

Het geslacht van de Strausz's is van vaderszijde uit Zwaben (Zuid Duitsland) afkomstig. Te Hürnheim bij Nördlingen werd de vader van onze Strausz in 1714 geboren. Vandaar trok hij als lintmaker door Duitsland. In Elberfeld zette hij zich neer, omdat het hem daar goed beviel. Nog eens heeft hij later zijn oude vader in Zwaben bezocht en vond de tachtigjarigen grijsaard zitten op een boom, kersen plukkend. Dat was de laatste maal dat hij zijn vaderland heeft gezien.

In Elberfeld zag hij een flukse dochter, die dageliks van het land melk naar de stad bracht. Hij trouwde haar en met haar een zegen van God, die hem, den stillen, eenvoudige man en zijne kinderen ten deel viel. Zij was geboren op een plaats nabij Schwelm. Wanneer later Strausz van zijne moeder sprak, zwelde zijn hart op van verering en geestdrift. Zij was eene zeer levendige vrouw, voor idealen en hogere geachten toegankelijk, met een helder verstand en diep gemoed. Spoedig werd zij ingetrokken in de diepe geestelijke beweging van haar tijd, die van de Luthersen predikant Gelshorn uitging, in 1767, toen zij ongeveer 43 jaar was. Gelshorn was haar zoveel als een geestelike vader, aan wiens invloed het wel te danken was, dat haar zoon Abraham aan de geeseliken stand zich wijdde, althans hij versterkte de moeder in haar wensen, en in haar inzicht, dat zij had in het hart van haar zoon en in zijn toekomst. Immers de moeders hebben gewoonlik iets vooruitziends, en kennen beter wat hun toekomst zal zijn dan de vaders: het is van grote betekenis, dat onder het Oude Testament de moeders meestal de namen geven aan hunne kinders. De zoon ontving zijn catechisatie onderwijs van Gelshorn, waarvan de vrucht later zichtbaar werd. Er was evenwel menige berg van zwarigheid te overkomen, voordat beslist was welk beroep de

knaap zou kiezen. Reeds had hij zich voorbereid voor een handwerk, toen Gelshorn alles beproefde om hem te laten studeeren, en hem naar het Gymnasium te Herford zond, waar hij bleef tot het jaar 1776. Onder gewoonte moest hij, nadat hij het Gymnasium had doorlopen, zijn eerste preek houden, voordat hij naar de Universiteit ging. Hij hield die te Elberfeld. De moeder was ook in de kerk, om haar zoon te horen. Het was op de tweede Zondag na het feest der Drieënheid (derde Zondag na Pinkster). Toen de bekenden de moeder met haar zoon kwamen geluk wensen, stond zij van haar zitplaats op. Haar voorschoot viel op de grond. In haar heete strijd des biddens voor haar kind had zij gedurende de preek zonder dat zij het wist de zijden banden losgemaakt. In zjjn hoogen ouderdom kon Strausz dit alleen met tranen in de ogen vertellen. 's Avonds voor zijn vertrek naar de Universiteit waste zij zelf zijne voeten en kuste die. Toen trok hij naar Halle, waar hij drie jaren studeerde, werd huis-onderwijzer in Eisleben en kwam in 1780 als hulpprediker naar Wupperfeldt, waar hij een jaar bleef. Daar stond toen de predikant Bartels. Van daar ging hij naar Islohn, waar hij beroepen was, 27 jaar oud.

Tot zo ver zijn uitwendig stil eenvoudig leven, waarin niets buitengewoons is. Het gaat voort als een spruitje, dat door een vlakte loopt. Van zijn inwendig leven kunnen wij slechts iets gissen. Later eerst komt er maar een enkele plaats voor in zijn levensboek, waar Strausz het venster van zijn hart een klein weinig open maakt, waardoor men iets van zijn jongelingsdagen kan zien. Slecht zijne moeder komt in dat leven voor als een lichtende gedaante. Wat was het voor hem een blijdschap, als zij Zondag na Zondag aan zijn zijde naar de kerk te Wupperfeldt mocht gaan. Toen hij zijn eerste salaris, dertig thaler (ongeveer £4 10s.) haar in haar schoot uitschudde, was zij verwondert over zoveel geld en riep uit: "Ampie, Ampie, dat hê je toch nie gesteel nie?" Wat zij voor hem gedaan heeft en hoe zij naar hem opzag en toch ook weer bij hem zich aansloot bleef voor Strausz een heilige tempel. Met hem trok zij naar de eerste pastorie te Iserlohn; maar reeds na drie maanden stierf zij daar aan tering 56 jaar oud. Op het beneden kerkhof ligt zij begraven. Hoe dikwijls zat de zoon bij haar graf en dacht aan haar, aan wier gebed en voorbede hij zoveel te danken had. Ook zij is weder eens een moeder geweest, die haar zoon tot een theoloog gevormd heeft. Van haar had Strausz ook het meeste gekregen: het levendige, geestrijke leven en de diepte van gemoed: als het erfstuk van Zwaben had hij een trek van innerlijkheid en zijn—humor.

J o h a n n e s A b r a ha m werd hij gedoopt, geboren 26 December, 1754. Beide deze dingen waren hem tot blijdschap: voor eerst zijn naam A b r a h a m en dan dat hij zo kort n a den Heiland, ná het Kerstfeest geboren was, zodat de geboortedag des Heren voor en niet ná de zijne kwam, want dat zou verkeerd zijn geweest voor hem. Te Herford schijnt hij altijd vrome meesters gehad te hebben. In Halle werd hij aangetrokken tot het weeshuis (stichting van A. H. Franke, en ook tot Professor Semmler, de liberaal van die dagen. Zo giste alles bij hem doormekaar. De oude predikant Gelshorn, zijne moeder, de Pietististen (vromen), de Nationalisten (liberalen) in Halle, de geestdriftige Niemeier, die kloppstock's gedicht, de Messias, voordroeg dat alles werkte op zijn gemoed. Aan de andere kant, gebonden aan kerkelike vroomheid en gewoonten, en toch geboren met een grote begeerte naar vrijheid—moest wel de stroom van zijn geestelik leven zich zelven een bedding zoeken. Als hij met elf andere candidaten voor Iserlohn op de groslijst stond, kreeg hij dat beroep wel het meest door zijn preek. 's Morgens vroeg, had hij op raad van een koopman, die eersteling van zijn denken, de Heere opgedragen. Mogelik wel heeft er iets van het goud van de morgenuren in zijn preek geschitterd. Daar in Iserlohn kwam voor hem de beslissing. Hoeveel hij aan de Broedergemeente dankt blijkt uit zijn leven.

Stilheid,—was het kenmerk van zijn leven totdat hij in Iserlohn kwam. In stilheid verzamelen zich de spruitjes, in stilheid schiet de boom wortels. Hoe meer stilheid er is in de jeugd des te meer voorbereiding is er voor de woeligen strijd later in het leven der wereld.